Dunjalučke nedaće

- Stvarnost
- Uzroci
- Koristi

Sadržaj

O knjizi

Dunjalučke nedaće su neizbježni dio života.One se kreću od jednostavnih problema do smrtonosnih bolesti i gubitka voljenih.Ova knjiga će pomoći čitaocu da vidi svoja teška pitanja iz njihove prikladne perspektive podstičući na potpuno povjerenje u Allahove odluke i definisanjem velikog principa Kada i Kadera (predodređenja) da , „Šta god te desilo nije te moglo mimoići".

Ova knjiga podsjeća čitaoca da su dunjalučke nedaće iskušenja za vjernike ne zanemarujući činjenicu da su veoma često nedaće posljedica čovjekovih grijeha i neprokornosti Allahu.

Ova knjiga takođe uči kako da se prikladno ponašamo a ispravan stav može promjeniti nedaću u vrijednu priliku za postizanje Allahova zadovoljstva putem sabura, zahvalnosti, Ihtisaba i Istirdža'a, dok nestrpljenje, panika i žaljenje može pogoršati stanje stvari.

Na kraju, ova knjiga objašnjava ništavnost prizivanja poslanika i mrtvih da otklone nedaće i podstiče na dozivanje Allaha Jedino da olakša nečije stanje.

Nadam se da će ova knjiga donijeti utjehu i užitak ljudima dok pokušavaju da se nose sa teškoćama života.Tražim od Allaha da primi ovaj skroman trud a sav uspjeh je od Allaha.

Život na ovom svijetu je iskušenje

Nevjernici vide nedaće samo kao običnu neugodnost ali za vjernike, nedaće su iskušenje i prilika da ojačaju svoju vezu sa svojim Gospodarom.Uzvišeni Allah iskušava Svoje robove sa nedaćama i blagodatima.Ako vjernik izdrži nedaću sa strpljenjem, Uzvišeni Allah će ga obilato nagraditi, obrisati njegove grijehe i povećati nnjegov stepen u Džennetu.

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ ۗ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَأُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ

Mi ćemo vas dovoditi u iskušenje malo sa strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i živote i ljetine. A ti obraduj izdržljive, one koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: "Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti!" Njih čeka oprost od Gospodara njihova i milost; oni su na Pravome putu! (Al- Beqara, 155-157)

S druge strane, nevjernici su na očitom gubitku jer oni ne posjeduju nadu u nagradu za svoju izdržljivost ili strpljenje.Uzvišeni Allah kaže:

إِنْ تَكُونُوا تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ ۖ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا

...ako vi trpite bol, trpe i oni bol kao i vi, a vi se još od Allaha nadate onome čemu se oni ne nadaju. – A Allah sve zna i mudar je. (An-Nissa', 104)

Sljedeće stranice definišu u svjetlu Kur'ana i upute Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako vjernik može ostvariti najveću korist iz svojih nedaća putem prikladnog ponašanja i stava.

Potpuno povjerenje u Allahovu odluku

Sastavni dio vjere muslimana je da vjeruje da sve što Allah odabere za njega, dobro ili zlo, užitak ili nedaću, je u njegovu korist.Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem je rekao: 'Čudan li je slučaj s vjernikom! Sve što mu se dogodi – za njega je dobro. A tako nije nikome osim vjerniku."

Potpuno razumjevanje božanske mudrosti iza svake nedaće je izvan ljudskog shvatanja jer je naše znanje ograničeno samo na vidljiv događaj.Samo Allah zna kako će se stvari okrenuti na kraju i kako će to koristiti robu.Tako nedaća koja može izgledati kao zla može donijeti poželjne koristi.Uzvišeni Allah kaže u Kur'anu:

وَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ ۖ وَعَسَىٰ أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَكُمْ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ

I moguće je da nešto mrzite, a to je dobro za vas; i moguće je da volite nešto, a to je zlo za vas. A Allah zna, a vi ne znate. (Beqare, 216)

Čovjek stoga mora uvijek očekivati dobro od Allaha, vjerovati Njegovoj odluci i sudu u pogledu svakog aspekta svog života.Allah je obećao da ako vjernici pokažu oslanjanje na svog Gospodara da će im On biti dovoljan.

وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ ۚ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا

A ko se uzda u Allaha - pa On mu je dovoljan. Uistinu, Allah je Taj koji ostvaruje naredbu Svoju. Zaista je načinio Allah svakoj stvari mjeru. (Talak, 3)

Kur'an nam daje primjer jakog povjerenja poslanika Jakuba, alejhi selam.On je imao izrazito lijepu djecu.Kada ih je poslao u Egipat, on im je naložio da uđu u Egipat na različite kapije jer se bojao uroka za njih.

وَقَالَ يَا بَنِيَّ لَا تَدْخُلُوا مِنْ بَابٍ وَاحِدٍ وَادْخُلُوا مِنْ أَبْوَابٍ مُتَفَرِّقَةٍ ۖ وَمَا أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ ۖ إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ ۖ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۖ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ

I reče: "O sinovi moji! Ne ulazite na jednu kapiju, a ulazite na kapije različite; a potom je on, alejhi selam, rekao: i neću vam ja koristiti protiv Allaha nimalo. Uistinu, sud je samo Allahov. U Njega se pouzdavam, i u Njega zato neka se pouzdaju oni koji se uzdaju." (Jusuf, 67)

To znači da moj oprez ne može spriječiti Allahovu odluku i određenu sudbinu, ja povjeravam Allahu da šta god On odluči, da će to biti najbolje.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem je objasnio da vjernik uvijek treba biti zadovoljan Allahovom odredbom.On treba biti zadovoljan i zahvalan Allahu ako mu je darovana lahkoća i užitak života a treba praktikovati strpljenje kada ga zadesi

nedaća.On, sallallahu alejhi ve sellem je rekao: „Ako ga zadesi sreća, zahvali se pa dobije nagradu za to. A ako ga zadesi nesreća, strpi se, pa ponovo dobije nagradu za to.''

Zabranjeno je pokazati nestrpljenje, ili ekstremno uzbuđenje, srdžbu ili uraditi djela i reći riječi koje bi mogle pokazati nezadovoljstvo Allahovom odredbom, poput naricanja, kidanja odjeće, udaranja po obrazima itd.Čovjek će biti odgovoran na Sudnjem Danu za svako zabranjeno djelo koje je u mogućnosti izbjeći.Imam Buharija je zabilježio u svom Sahihu od Ebu Muse el-Ensarija da je Poslanik sallallahu alejhi ve sellem rekao: „Ja se odričem onoga koji podiže svoj glas (nariče), brije svoju glavu (radi musibeta) i cijepa svoju odjeću", kao djela izražavanja žalosti zbog nedaće koja ga je zadesila.Sva ta djela su zabranjena prema konsenzusu učenjaka.

Kako god, Allah ne kažnjava Svoje robove za djela koja su izvan njihove kontrole.Na primjer, neko ne posjeduje kontrolu nad suzama i osjećajima srca.Čovjek može osjetiti tugu i žalost zbog gubitka nečega dragog ili smrti voljenog.Allah neće kazniti roba zbog suza i tuge srca ali je neophodno da rob prezre svaku zlu misao koja mu naiđe i da spriječi jezik od govorenja bilo čega što bi moglo izražavati nezadovoljstvo Allahovom odredbom.Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem je posjetio Sad ibn Ubadu koji je bio bolestan i sa njim su bili neki njegovi drugovi.Allahov Poslanik je zaplakao kada je vidio Sad ibn Ubadu i kada su ga drugi vidjeli oni su takođe zaplakali.Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem je tada rekao: „"Poslušajte! Zaista Allah ne kažnjava, zbok suza u oku niti zbog tuge u srcu, nego kažnjava ili milost svoju ukazuje zbog ovoga" – i on pokaza na svoj jezik." (Buhari)

Enes, radijallahu anhu, prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ušao kod svog sina Ibrahima, a on na izdisaju pa je zaplakao i suze prolio. Tada mu Abdurrahman bin Avf reče: "Zar i ti, o Allahov poslaniče?! – a on odgovori: 'O Ibn Avfe, zaista je ovo rahmet – milost Allahova,' a zatim dodade:

"Oko suzi a srce tuguje, ali nećemo izgovoriti ništa osim onog čime je zadovoljan naš Gospodar. Uistinu smo zbog rastanka s tobom ožalošćeni, o Ibrahime!" (Buhari)

Što god te zadesilo nije te moglo mimoići

Ništa se ne desi na zemlji a da nije zapisano u Levhi mahfuzu ili „knjizi pomno čuvanoj" gdje je Allah zapisao sve o stvorenjima, život, opskrbu, starost, djela itd.Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem je rekao: „Allah je zapisao sudbinu svih stvorenja pedeset hiljada godina prije stvaranja nebesa i Zemlje." (Muslim)

Slično tome, svaka nedaća koja zadesi roba je bila predodređena od Allaha.

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌلِكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَىٰ مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ

Nema nevolje koja zadesi Zemlju i vas, a koja nije, prije nego što je damo, zapisana u Knjizi – to je Allahu, uistinu, lahko –da ne biste tugovali za onim što vam je promaklo, a i da se ne biste previše radovali onome što vam On dade. Allah ne voli nikakve razmetljivce, hvalisavce, (Hadid, 22-23)

Allah u ovim ajetima navodi mudrost iza predodređenja kako rob ne bi očajavao ako ga pogodi nedaća niti postajao ponosan i nadut prilikom postizanja dobra jer je svaka nedaća koja ga zadesi bila prethodno određena za njega a sve blagodati su iz Allahove dobrote i milosti.Tako, što god ga zadesi ga nije moglo mimoići a što god ga je mimoišlo nije ga moglo ni zadesiti.Ovo vjerovanje je temeljni dio imana. Kada je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem bio upitan: „Šta je iman?" On je odgovorio: „Iman je da vjeruješ u Allaha, Njegove meleke, Njegove knjige, Njegove poslanike, Sudnji dan i da vjeruješ u Allahov kader – odredbu dobra i zla.'(Muslim)

Rob se takođe treba suzdržati od špekulacija i pretpostavki poput riječi, 'Da sam uradio tako i tako...rezultat bi bio različit...' ili 'Bio bih spašen od ove nedaće...' itd. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem je rekao: „I ako te nešto zadesi nemoj reći: 'Da sam uradio ovako bilo bi tako i tako!', već reci: 'Allah je tako odredio i On čini šta hoće!', jer riječ 'da sam' otvara djelovanje šejtana." (Muslim)

Uzvišeni Allah je obećao darovati smirenost i uputiti srce vjernika ako se suzdrži od špekulacija.Allah kaže:

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ ۗ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُ ۚ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ

Nikakva nevolja se bez Allahove volje ne dogodi, a On će srce onoga koji u Allaha vjeruje uputiti – Allah sve dobro zna. (At-Tagabun, 11)

Ibn Abbas, radijallahu anhu je rekao da Allahovo upućivanje srca roba znači da će Allah uputiti njegovo srce ka jekinu/ubjeđenju.Tako će on znati da ono što mu je došlo ga nije moglo mimoići a ono što ga je mimoišlo nije mu moglo ni doći. (Taberi)

Imam ibn Kesir, rahimehullah je napisao u svom tefsiru: „...nakon patnje od nedaće, ako rob vjeruje da se ona desila Allahovom odlukom i odredbom, i strpljivo je podnese očekivajući nagradu, onda će Allah uputiti njegovo srce i nadoknadit će mu njegov gubitak na ovom životu darujući uputu njegovom srcu i ubjeđenje u vjeru.Allah će zamjeniti šta god je izgubio sa istim ili onim što je bolje."

Nedaće su vid blagodati

Za razliku od određenih teškoća, nedaće takođe mogu donijeti razne koristi vjerniku.Prepoznavanje njih če učiniti lakšim put strpljenja i izdržljivosti za vjernika:

• Nedaće uče vjernika da bude strpljiv a Allah obilno nagrađuje Svog strpljivog roba

• Patnja podsjeća vjernika griješnika o najvećoj nedaći života, t.j. smrti, koja ga može zadesiti u svakom trenutku.Ona ga podsjeća na žestoke kazne koje mogu slijediti kao posljedica njegove nepokornosti Allahu.Kada neko zaluta on rijetko pridaje pažnju ikakvom savjetu drugih ali kada nastupi nedaća on biva podsjećen na Allaha i Njegove žestoke kazne.Uzvišeni Allah kaže:

وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْأَدْنَىٰ دُونَ الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

I Mi ćemo učiniti da blažu kaznu iskuse, prije one najveće, ne bi li se pokajali. (As-Sagda, 21)

Tako nedaće daju čovjeku vremena da razmisli o svojim grijesima i njihovom kobnom kraju.Kao posljedica toga, čovjek prepozna svoje greške i vrati se kajući se Allahu; dunjalučke nedaće tako služe kao blagodat za griješnike.

• Nedaće umanjuju teret grijeha od vjernika i oslobađaju ga od žestokih i nepodnošljivih kazni na Ahiretu.Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem je rekao: „Nedaće nastavljaju pogađati vjernike i vjernice u njihovom tijelu, porodici i imetku sve dok ne susretnu Allaha bez ijednog grijeha." I On, sallallahu alejhi ve sellem je takođe rekao: „Muslimana ne zadesi briga, niti tuga, nesreća, bolest ili uznemirenje, čak ni ubod trna a da mu Allah time ne oprosti od njegovih grijeha." Također je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Kome Allah želi dobro, stavi ga na kušnju."

Patnja na ovom svijetu je beznačajna u poređenju sa žestokom nepodnošljivim kaznama na Ahiretu.Pored toga, smrt donosi kraj čovjekovoj patnji na ovom svijetu dok su ahiretske kazne vječne!

Šta više, Allah oprašta većinu naših nepokornosti na ovom svijetu i ono što podnesemo od nedaća je otkup za samo dio naših grijeha.Milostivi Allah nas je obavijestio u Kur'anu:

وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ

Kakva god vas bijeda zadesi, to je zbog grijehova koje ste zaradili, a On mnoge i oprosti. (Šura, 30)

Kada bismo bili kažnjeni za sva naša loša djela, sve na Zemlji bi bilo uništeno:Uzvišeni Allah kaže u suri Fatir:

وَلَوْ يُؤَاخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَىٰ ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَٰكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى ۖ فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيرًا

Da Allah kažnjava ljude prema onome što zasluže, ništa živo na površini Zemljinoj ne bi ostavio; ali, On ih ostavlja do roka određenog, i kad im rok dođe – pa Allah dobro zna robove Svoje. (Fatir, 45)

Tako je od neizmjerne Allahove milosti da On oprašta mnoga naša loša djela i da je On učinio nedaću na ovom životu kao zamjenu i otkup za stroge i žestoke kazne na Ahiretu. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem je rekao: „Ako Allah želi Svome robu hajr (dobro), onda mu požuri sa njegovim kaznama na ovome svijetu. A ako Allah želi Svome robu zlo onda mu odgodi kaznu za njegove grijehe kako bi je u potpunosti iskusio na ahiretu“.

- Nedaće uspostavljaju predanost i poniznost kod vjernika, npr. kada bude pogođen bolešću, rob uvidi svoju slabost i potrebu za Allahom i on dovi svom Gopodaru za zdravlje, i nakon što mu se da zdravlje on biva zahvalan Allahu za uzdizanje njegovih nedaća i ulaže više truda u robovanju Njemu.

Da je on vodio stalno zdrav život bez doživljavanja ikakve teškoće ili nedaće on bi postao ohol i ponosit.Poput toga, ako bi bio bolestan čitavo vrijeme, on ne bi imao mogućnost da robuje Allahu i da mu bude zahvalan.

Ove i mnoge druge koristi dunjalučkih nedaća zajedno donose mnogobrojne blagodati vjerniku.Pored toga, dunjalučke nedaće su neophodne za duhovni rast vjernika jer ga one čiste od grijeha, pomažu mu u iskrenom robovanju Allahu i uspostavljaju njegov Din/vjeru. Iz tog razloga su Poslanici i njihovi sljedbenici bili zadovoljni kada bi bili pogođeni nedaćom.Allahov poslanik, sallallahu alejhi ve sellem je rekao: „Poslanici su imali najveće nedaće, zatim dobri i pobožni ljudi.Doista neki od njih bi bio iskušan tako da ne bi bio u mogućnosti da nosi bilo šta osim grubog ogrtača.I doista, oni su bili zadovoljni sa nedaćom kao što ste vi sa blagostanjem.“

Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: „Poslanici su imali najteža iskušenja, zatim dobri i pobožni ljudi, a onda oni slični njima. Čovjek biva iskušavan shodno jačini svoje vjere, pa ako je čvrst u svojoj vjeri, teško će biti i njegovo iskušenje, a bude li njegova vjera slaba, bit će iskušan u onoj mjeri kolika je njegova vjera. Čovjeka će neprestano snalaziti iskušenja sve dok ne bude hodao po zemlji čist od grijeha.''

Vjernik ne treba željeti nedaće

Može izgledati prikladno da se požele i izdrže dunjalučke nedaće obzirom na razne koristi, nagradu i oslobođenje od kazne na ahiretu ali je vjerniku zabranjeno da želi nedaće.

Prvo zbog toga što je moguće da čovjek upadne u nezahvalnost i nevjerstvo za vrijeme nedaća.Šta više, nije moguće da bilo ko izdrži kazne za svoje grijehe na ovom svijetu.

Drugi razlog je što bi se željenje nedaća suprotstavilo lahkoj i opraštajućoj prirodi islama.Naređeno nam je da dovimo za naše blagostanje i da tražimo oprost.Uzvišeni Allah nas je podučio ovoj dovi u Kur'anu:

رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ ۖ وَاعْفُ عَنَّا وَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا

Gospodaru naš, ne kazni nas ako zaboravimo ili što nehotice učinimo! Gospodaru naš, ne tovari na nas breme kao što si ga tovario na one prije nas! Gospodaru naš, ne stavljaj nam u dužnost ono što ne možemo podnijeti, pobriši grijehe naše i oprosti nam, i smiluj se na nas. (Al Beqara, 286)

Stoga vjernik treba uzeti prednost Allahove milosti i tražiti Njegov oprost.Enes, radijallahu anhu prenosi da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem jednom posjetio čovjeka koji je bio tako slab da je izgledao tanak poput kokoške, kao što je opisano u hadisu.Allahov Poslanik,sallallahu alejhi ve sellem ga je upitao: „Jesi li činio posebnu dovu ili tražio nešto od Allaha (zbog čega si postao takav)?" On reče: „Da, imao sam običaj govoriti, 'O Allahu! Kakvu god kaznu za mene imaš na ahiretu daj mi je na ovom svijetu". Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem reče: „Uzvišen neka je Allah.Ti to ne možeš podnijeti.Umjesto toga trebao si reći:

رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

"Gospodaru naš, podaj nam dobro i na ovome i na onome svijetu, i sačuvaj nas patnje u ognju!" (Al-Beqara, 201)

On, sallallahu alejhi ve sellem je potom dovio Allahu da ga izliječi i Allah ga je izliječio" (Muslim)

Ako Allah da olakšanje...

Vjernik treba biti zahvalan Allahu ako mu se podari olakšanje i udobnost.Kako god, čovjek ne treba smatrati da je lahkoća života posljedica nečije bogobojaznosti i ispravnosti jer dunjalučke nedaće nisu jedina iskušenja ovoga svijeta.Zapravo, napredak, imetak i blagostanje su takođe dio iskušenja. Uzvišeni Allah kaže:

وَنَبْلُوكُمْ بِالشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً

Mi vas stavljamo na kušnju i u zlu i u dobru. (Al-Anbijja, 35)

t.j. Mi ćemo vas iskušati nekad sa nedaćama a nekad sa lahkoćom da bi vidjeli ko će biti zahvalan a ko nezahvalan, ko će biti strpljiv a ko će pasti u očaj.

Alija ibn Ebi talib, radijallahu anhu prenosi od Ibn Abbasa, radijallahu anhu da će te Allah iskušati sa teškoćama i sa vremenima napretka, sa zdravljem i sa bolešču, sa bogatstvom i siromaštvom, sa dozvoljenim i nedozvoljenim, pokornošču i grijehom, sa uputom i zabludom. (Pogledaj Tefsir ibn Kesir)

Blagodat ili kazna

Dok strpljenje i predanost u vremenu teškoća može donijeti nagradu i blagodat vjerniku, nezadovoljstvo i nestrpljenje mogu dovesti Allahovu srdžbu i kaznu na roba.Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem je rekao ''Zaista je veličina nagrade srazmjerna veličini iskušenja. Zato, kada Uzvišeni Allah zavoli jedan narod, postavi ga na razne kušnje, pa ko bude zadovoljan time, Allah će biti zadovoljan njime, a ko se srdi zbog toga, njemu pripada Allahova srdžba." (Tirmizi) Tako je odluka na robu, ili će iskoristiti priliku postizanja Allahova zadovoljstva ili će se suočiti sa nesrećom.

Ka postizanju Allahova zadovoljstva i blagodati: Sabur

„Sabur" je arapska riječ od korijena koji znači „zadržati, suzdržati, zaustaviti". U islamskoj terminologiji, „sabur" znači zaustaviti sebe od gubljenja nade i panike, zaustaviti jezik od žaljenja, zaustaviti ruke od udaranja po licu i kidanju odjeće za vrijeme žalosti i nedaće.

Oni koji posjeduju vrlinu sabura su doista blagoslovljeni jer je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem rekao: „Nikome nije dato išta bolje i sveobuhvatnije od strpljenja". (Buharija)

Uzvišeni Allah je obećao strpljivima ogromnu nagradu koja ne može biti izvagana niti izmjerena.On je rekao:

إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ

Samo će strpljivima biti isplaćena nagrada njihova bez računa. (Zumer, 10)

Istinski sabur koji će donijeti obećanu nagradu mora biti praktikovan od početka nedaće kada čovjek prvi put čuje vijesti o nesreći.Uprkos žaljenju srca, rob ne panči niti očajava.On iskazuje strpljenje i zadovoljstvo Allahovom odredbom.

Strpljenje nakon početnog šoka kada je žalost smanjena nije istinski sabur.Pravo kušanje strpljenja je u vrijeme kada čovjek biva pogođen nedaćom.Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem je rekao: „Strpljenje je pri prvom udarcu". (Buharija)

Svaki čovjek praktikuje strpljenje, svjesno ili nesvjesno.Mudra osoba praktikuje strpljenje svjesno i od samog početka jer ona razumije koristi strpljenja.Ona zna da će biti nagrađena za svoje strpljenje i da će biti kritikovana ako panči.Ona je svjesna da nestrpljenje i očaj ne mogu vratiti propuštene prilike niti promjeniti Allahovu odredbu.

Neznalica je onaj koji praktikuje strpljenje samo nakon što se žalio i pokazao mučenje i ne može naći nikakav drugi izbor.Sabur na ovoj tačci ne donosi dobro.

Ka postizanju Allahova zadovoljstva i blagodati: Ihtisab

„Radovanje Allahovoj nagradi i oprostu za svaku nedaću, neovisno o boli i patnji se zove ihtisab. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem je rekao: „Kada Allah uzme od Svog roba vjernika njegovog voljenog od stanovnika Zemlje; ako on pokaže strpljenje i ihtisab, Allah onda neće prihvatiti drugu nagradu za njega manju od Dženneta." (Buharija)

Pogledajmo primjer Asje, žene faraona.Asja je žestoko mučena od svog muža koji je bio vladar jer je ona prihvatila jednoću Allaha.Uprkos njenoj žestokoj muci i bolu, Asja je ustrajala u svojoj vjeri, pokazala ogromno strpljenje i prakstikovala ihtisab.Ona je dovila Allahu i tražila od Njega kuću u Džennetu.Allah spominje njenu priču u Kur'anu:

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

A onima koji vjeruju – Allah kao pouku navodi ženu faraonovu, kad je rekla: "Gospodaru moj, sagradi mi kod Sebe kuću u Džennetu i spasi me od faraona i mučenja njegova, i izbavi me od naroda nepravednog!" (At-Tahrim, 11)

Kada je dozvala Allaha ovom dovom, nebo se otvorilo za nju i ona je vidjela svoju kuću u Džennetu.Ona se nasmješila.Faraon je naredio da se donese veliki kamen i bacio ga na Asju kako bi je ubio ali je Allah uzeo njenu dušu prije nego je kamen pao na nju.Tako je

Allah, Asji dao dvije blagodati za njen ihtisab: kuću u Džennetu i zaštitu od podmuklih planova faraona.Ona je tako primjer za sve one koji dođu poslije nje do Sudnjeg dana.

Ka postizanju Allahova zadovoljstva i blagodati: Istirdža

Izražavanjem Allahovog gospodarstva i predanosti Njegovoj odredbi riječima:

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

'inna lillahi ve inna ilejhi radži'un.'

"Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti!"

Uzvišeni Allah kaže:

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ ۗ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ ۖ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ

Mi ćemo vas dovoditi u iskušenje malo sa strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i živote i ljetine. A ti obraduj izdržljive, one koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: "Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti!" Njih čeka oprost od Gospodara njihova i milost; oni su na Pravome putu! (Al-Beqara, 155-157)

Ummi-Seleme, radijallahu anha je rekla: „Čula sam Allahovog Poslanika kako kaže: "Nema toga roba koga nešto pogodi, pa kaže: 'Mi Allahu pripadamo i Njemu ćemo se vratiti.Moj Bože, nagradi me za ono što me je pogodilo i daj mi umjesto toga dobro', a da ga Allah ne nagradi i da mu poslije toga ne da dobro." Zatim ona kaže: "Kada je umro moj muž, ja sam postupila (govorila) kako je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, naredio, pa mi je Allah podario boljeg od njega, Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem."(Muslim)

Žaljenje

Žaljenje potpada pod dvije kategorije:

a) Prva vrsta je žaljenje Allahu i ovo nije kontradiktorno strpljenju.Primjer ove vrste žaljenja se može naći u Kur'anu, u žaljenju Jakuba, alejhi sellam koji je rekao:

   إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ

   "Ja tugu svoju i jad svoj pred Allaha iznosim. (Jusuf, 86)

b) Druga vrsta žaljenja uključuje žaljenje ljudima, bilo direktno putem riječi ili indirektno putem načina na koji izgledamo i kako se ponašamo, poput zapuštenog odijevanja, brijanja glave, pokazivanja uznemirenosti itd. sve kako bi pokazali svoju tugu i bol.Ova vrsta žaljenja je kontradiktorna saburu jer ukazuje na nezadovoljstvo Allahovom odredbom i nedostatak povjerenja u Njega.

Čovjek može ipak spomenuti svoju patnju nekim ljudima poput bliskih prijatelja.Ibn Mesud, radijallahu anhu prenosi da je posjetio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem kada je bio bolestan.On ga je dodirnuo rukom i osjetio je vrućicu.On reče: „Imaš žestoku vrućicu".On odgovori: „Da, ja patim od vrućice toliko kao dva čovjeka od vas!"

Drugi aspekt dunjalučkih nedaća

Iz prethodnih stranica razumijemo da su dunjalučke teškoće iskušenja tokom kojih se od vjernika traži da bude strpljiv i da se preda Allahovoj odredbi, ali mnogo češće su nedaće posljedice vjernikovih grijeha i loših djela.One su kazna od Allaha i upozorenje da se prestane sa lošim djelima i da se vrati Allahu sa pokajanjem.Uzvišeni Allah kaže:

وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُو عَنْ كَثِيرٍ

Kakva god vas nedaća zadesi, to je zbog grijehova koje ste zaradili, a On mnoge i oprosti.(Šura, 30)

Veoma je važno jasno razumjeti ovaj aspekt dunjalučkih nedaća i dobro ga razmotriti.Kur'an je svjedok da je Allah žestoko kaznio i postepeno uništavao prošle narode koji nisu pridavali pažnju Njegovim opomenama i upozorenjima.On je kaznio nevjernike za vrijeme Nuha, alejhi selam sa užasnim potopom.Odlučio je da pošalje žestoki vjetar na narod Huda, alejhi selam, kao kaznu.Razorni zemljotres je uništio ohole za vrijeme Saliha, alejhi selam.Lutov narod je izvrnut naopačke i grumenje od skamenjene gline je sručeno na njih.Ova i druga kazivanja o prošlim narodima nas upozoravaju na kobne posljedice nepokornosti Allahu i zanemarivanje Njegovih opomena.Uzvišeni Allah kaže:

فَلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ

Neka se pripaze oni koji postupaju suprotno naređenju Njegovu, da ih iskušenje kakvo ne stigne ili da ih patnja bolna ne snađe.(Nur, 63)

Allah nas upozorava i trebamo da znamo da je jedina solucija suzdržavanje od narušavanja Allahovih zakona i ograničavanje sebe na granice islama.Uzvišeni Allah kaže:

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

Zbog onoga što ljudi rade, pojavio se metež i na kopnu i na moru, da im On dâ da iskuse kaznu zbog onoga što rade, ne bi li se popravili. (Rum, 41)

Moramo uveliko uzeti u obzir ove opomene i požuriti ka pokajanju a napustiti sva djela koja mogu postati uzrok našeg uništenja.Moramo težiti ka ispravnosti i zadovoljstvu našeg Gospodara prije nego bude kasno i prije nego budemo uhvaćeni u kazne iz kojih će nam biti teško izvući se.

Dozivanje Allaha jedino u vremenu nedaće

Kako su samo nesretni oni koji kada bivaju pogođeni nedaćom i teškoćom trče ka turbetima i kaburovima u potrazi za pomoći i olakšanjem.Možeš ih vidjeti kako dozivaju Poslanike i mrtve da im odagnaju nedaću.Uzvišeni Allah kaže o njima:

وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ يَدْعُو مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غَافِلُونَ

A ko je zabludjeliji od onog ko mimo Allaha priziva onog ko mu se neće odazvati do Dana kijameta, a oni su prema zovu njihovom nehajni. (Ahqaf, 5)

Bilo bi dovoljno spomenuti samo jedan hadis Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem kako bi se dokazala ništavnost njihovog djela. Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem je rekao: : „Poslanici su imali najteža iskušenja, zatim dobri i pobožni ljudi, a onda oni slični njima. Čovjek biva iskušavan shodno jačini svoje vjere, pa ako je čvrst u svojoj vjeri, teško će biti i njegovo iskušenje, a bude li njegova vjera slaba, bit će iskušan u onoj mjeri kolika je njegova vjera. Čovjeka će neprestano snalaziti iskušenja sve dok ne bude hodao po zemlji čist od grijeha.''

Pored objašnjenja da su poslanici najviše iskušavani, potom najbolji, potom najbolji, ovaj hadis je dokaz tewhida (Jednoće Allaha).Ako čovjek zna da poslanici i dobri ljudi takođe bivaju pogođeni nedaćama i da oni pate više od običnih vjernika i da niko ne može otkloniti ove nedaće od njih osim Allaha – onda će čovjek u potpunosti razumjeti da kada oni sami sebi ne mogu pribaviti neku korist niti odagnati nedaću od sebe, kako onda mogu otkloniti zlo od drugih?Shodno tome je ustanovljeno je da je obraćanje poslanicima i evlijama da otklone nedaću ništavno, beznadežno i da je to širk Allahu, već se čovjek treba obratiti Allahu koji jedini može otkloniti nedaću.

Allah spominje kazivanje o poslaniku Ejjubu alejhi selam koji je bio iskušan u pogledu svog bogatstva, djece i fizičkog zdravlja.On je imao mnogobrojnu stoku i usjeve, mnogo djece i lijepe kuće i bio je iskušan tako što je sve izgubio što je posjedovao.Zatim je bio iskušan u pogledu svog tjela i bio je ostavljen sam na kraju grada bez ikoga da ga liječi

osim njegove žene.Ali, poslanik Ejjub je imao ogromno strpljenje i povjerenje u Allaha tako je on samo Allaha dozivao za pomoć. Uzvišeni je rekao:

وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الضُّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ

I Ejjubu se, kada je Gospodaru svome zavapio: "Mene je nevolja snašla, a Ti si od milostivih najmilostiviji!" (Al-Enbijja, 83)

Allah je rekao :

فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرٍّ ۖ وَآتَيْنَاهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا وَذِكْرَىٰ لِلْعَابِدِينَ

odazvasmo i nevolju mu koja ga je morila otklonismo i vratismo mu, milošću Našom, čeljad njegovu i uz njih još toliko i da bude pouka onima koji se Nama klanjaju. (Al-Enbijja, 84)

Kur'an jasno kaže da oni koji su mrtvi ne mogu pomoći živom.Iz tog razloga, svako koji doziva mrtve je zasigurno gubitnik.Šta više, dozivanje drugog mimo Allaha je širk i najveći zločin jer je dova ibadet i stoga je ona pravo Allaha Jedino.Uzvišeni Allah kaže:

وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ

Gospodar vaš je rekao: "Pozovite Me i zamolite, Ja ću vam se odazvati! Oni koji iz oholosti neće da Mi ibadete – ući će, sigurno, u Džehennem poniženi." (Gafir, 60)

Dok je objašnjavao ovaj ajet, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem je rekao: „Dova je ibadet." (Ebu Davud)

Ako rob osigura Allahovo pravo i robuje Njemu jedino onda je Allah obećao da će ga spasiti od Njegovih kazni i oprostiti njegove grijehe kao što je poznato iz sljedećeg hadisa: Od Muaza ibn Džebela, Allāh bio zadovoljan njime, se prenosi da je rekao: "Sjedio sam iza Allāhovog Poslanika na magarcu pa me je upitao: "O Muaze, znaš li šta je Allāhovo pravo kod robova i šta je pravo robova kod Allāha?" Rekao sam: "Allāh i Njegov Poslanik najbolje znaju." Rekao je: "Allāhovo pravo kod Njegovih robova je da Ga obožavaju i da Mu ništa ravnim ne smatraju, a pravo robova kod Allāha je da ne kazni onoga ko Mu ne smatra nikoga ravnim."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem je rekao u svom savjetu ibn Abbasu: „Čuvaj Allaha – čuvat će te. Čuvaj Allaha – naći ćeš Ga pred sobom. Znaj za Allaha u izobilju – znat će za tebe u oskudici. Kada moliš – moli Allaha. A kada pomoć tražiš – traži je od Allaha. Pero je presahlo za ono što će biti, pa kada bi sva stvorenja htjela da ti neku korist, koju ti Allah nije odredio, pribave – ne bi bili to u stanju. I kada bi htjeli da ti neku štetu, koju ti Allah nije odredio, nanesu – ne bi bili u stanju. Znaj da je u strpljivosti na onome što ti je mrsko – veliko dobro. I da je pobjeda sa strpljenjem. A da je razgala sa teškoćom. I da je s mukom olakšanje."

On, sallallahu alejhi ve sellem je takođe rekao: "Nema nijednog muslimana koji uputi Allahu dovu - s tim da u njoj nema kakva grijeha ili kidanja rodbinske veze - a da mu Allah, zahvaljujući njoj, ne dadne jedno od troje: ubrza ono što je zamolio, pohrani mu to za onaj svijet ili poštedi ga zla (u omjeru dobra kojeg je tražio u dovi).' Rekoše: 'Onda da puno dovimo.' On reče: 'Kod Allaha je više."

I on, sallallahu alejhi ve sellem je rekao: „Nikakav oprez ne može koristiti od Allahove odredbe.Dova je korisna u pogledu onoga što je određeno i onoga što nije određeno.Dova se susretne sa nedaćom koja je određena i bori se sa njom do Sudnjeg dana."

وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ ۖ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ لِفَضْلِهِ ۚ يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ ۚ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

Ako ti Allah dade kakvu nevolju, niko je osim Njega ne može otkloniti, a ako ti zaželi dobro – pa, niko ne može blagodat Njegovu spriječiti; On njome nagrađuje onoga koga hoće od robova Svojih; On prašta i milostiv je."(Junus, 107)

Razlikovanje između iskušenja i kazne

Ako je nedaća posljedica djela pokornosti Allahu poput povrede u borbi na Allahovom putu, gubljenja novca tokom hidžre, gubljenja posla zbog prihvatanja islama ili što neko pokušava da slijedi Sunnet Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem onda je nedaća iskušenje.Ko god ga podnese sa strpljenjem biće nagrađen a ko god se bude srdio radi toga prizvat će na sebe Allahovu srdžbu.

Ako je nedaća zbog griješnih djela poput bolesti uzrokovane pijenjem alkohola, korištenjem droga i sl. onda je nedaća kazna od Allaha.Požuri ka ostavljanju griješnih djela i vrati se Allahu pokajanjem i traženjem oprosta.U drugom slučaju znaj da su ahiretske kazne daleko žešće i nepodnošljive.

Ako nedaća nije povezana ni sa dobrim djelom ni sa grijehom poput drugih vrsta bolesti, gubljenja djeteta, neuspjeha u poslu i sl. onda čovjek treba da pogleda na svoja djela jer su nedaće u većini slučajeva posljedice čovjekovih djela.U drugom slučaju, Allah je dao tu nedaću kako bi iskušao tvoje strpljenje.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem je rekao:

"Kada džehennemlija, koji je najviše uživao na dunjaluku, bude izveden na Sudnji dan, bit će samo na momenat stavljen u Džehennem i upitan:

- Sine Ademov, jesi li ti ikad vidio kakvo dobro? Jesi li ikad kakvog užitka osjetio?

- Ne, tako mi Allaha, Gospodaru!

- A i džennetlija, koji je najviše patio na dunjaluku, kada bude izveden na Sudnji dan i bude na momenat stavljen u Džennet i upitan:

- Sine Ademov, jesi li ti ikad vidio kakav jad? Jesi li ikad kakvu patnju iskusio? - reći će:

- Ne, tako mi Allaha, Gospodaru! Nisam vidio nikakav jad, niti sam kakvu patnju iskusio."

Uvijek imaj na umu

- Nedaće i blagostanje su iskušenje za tebe
- Sve što Allah odabere za tebe, dobro ili zlo, je u tvoju korist
- Sve što te zadesilo nije te moglo mimoići a sve što te mimoišlo nije te moglo ni zadesiti
- Strpljenje je obavezno
- Nagrada je samo onima koji su strpljivi sa Allahovom odredbom
- Panika i nestrpljenje ne mogu spriječiti Allahovu odredbu
- Žaljenje je kontradiktorno saburu
- Jedino Allah te može zaštititi od zla i olakšati tvoje nedaće